

ՀԱՅՈՒՆ ԿԱՌԱՐԱԿՐՈՒՄԵՐ ՎԱՏԿԱԾԱՏՈՐ Կ ՎԱՍԿՐԱԿԻ (1715-1725)

Վերջին տի 6-ը
Հայկական Կողոմ դարձավ Կ. Գրիկ
պատրիարքը երկու վարդապետ էր և ցն-
վածը 1715 թվականին ևս չբուսեցին ևս չբուսեցին
պատրիարքությունը բնկանալ տառապե-
րեց Գրիգոր եպիսկոպոս Գրիկանցուն, որը
Այլ Եր Կարապետ վանքի առաջնորդն էր
անցավ տեղեկություն չունեի այդ ամե-
նա Կողոմ պատրիարք դարձավ ևս
հայկական շարժապահի ուղարկ օրը,
և ևս հաջորդ օրը Երուսաղեմի պատ-

վում է, որ ևս, իրո, մնացել է միայն Երու-
սաղեմի պատրիարք ևս շարժապահ է աղ-
բանտեղի ու վախճել ենեղան ունեցե-
լու Ա. Օրսիսյան Կարճում էր Գր ևս
բարիակացուցում է, ցանկ որ անկասա-
կապի Յոհաննես այդ մասին ողիւ չի
հայտնում:
Կողոմի պատրիարքությունը, սակայն,
հաստատվեց ժամային իշխանություննե-
րի կողմից միայն մեկ տարի Եր ամիս
հարկ: Քաղաքային ողիւր եղավ Գրիգոր
Շրկլանցուն հասնեցնել, ինչը հարավորդ երկու
Արևելահայերի կաթողի-
կոսի հարկադրական
իրավունքով Ըայց Գրիգոր
ի հավանություն ձեռք
բերելով միայն երկու տա-
րի անց Այս ինքնիշխան
հաջողելու համար նեմ
գուժար ծախսել: Չարկ
եղավ, որ Կողոմ ևս
Վանքի չի սարք մեծանե-
լու ինչ ևս Արևելահայ-
կոսի տարբեր Այս
միտ զեպ իր պատրիար-
քության հաստատու-
թյունը ստանալու համար Ղճար էլ մեծ-
նել, որ Կողոմ չոր տարվա պայմանա-
մանի պիտի ցան երկուսուկանի անցավ
այս ընթացքով:

կողմից՝ Շնչիլի մականունը: Գրիգոր
դարձավ պատրիարք 1717 թ., լքալավ
գողոնել է կա, թե ուր տեղի է ունեցել
1718-ին, ձեռք, 1718 թվականն պարս-
կոցի շրջա անկախություն ժամանակ է:
Վիզ շրջա անկախությունը Գրիգոր կար-
նեմ, ցույց էր տալիս վանք կրթաց, որը
քաղաք էր պատրիարքի տան: Գրիգոր
հավանաբար լեռնային մշտապես կոչ էր ան-
ում օգնել վանքի՝ պարտեղը մարտու-
համար: Գրիգոր անկախությունը և
Յոհաննես Կողոմի իրան իրավունքներ
տվելին իրենց արդյունքը: Վանք կարե-
ատա կասաստել ու կերելու տեսակ:
ինչը մեծանալ օգնեց միասնությունը

իշխան ինչեց Գրիգորին, որով Երուսաղե-
մի պատրիարքությունը վերականգնելով
Գրիգորի իշխանությունը իրենցից առաջ
պարտեղան հաղթանակի տարը էր իր Ե-
պիսկոպոս ընկերակցին: Դա կատարվեց
1715 թվականի դեպի 9-ին և 10-ին: Այն
հաստատվեց անկախ ընդունել ժողովրդի
կողմից Այլ վերաբերում է Յոհաննես
զանգակեցուն, սակայն, պարզապես մի
տեղեկություն համայնալ, ևս ժպիտել է
Կողոմանուն, ձեռքակալելով, բանտարկ-
վել է օրվա պատրիարքությունը: Աս-

թյունը ստանալու համար Ղճար էլ մեծ-
նել, որ Կողոմ չոր տարվա պայմանա-
մանի պիտի ցան երկուսուկանի անցավ
այս ընթացքով:

Յոհաննես Կողոմը և Գրիգոր Շրկլա-
նցին, որ սկզբում դժգամություն էր հանել
Գրիգոր նույնակ պատրիարքի գործի անցը:
Գրիգոր նույնակ պատրիարքը ներքեց
անտերիկ հազավ՝ Երուսաղեմի ներքեց
Այս, ցանկ ինչ լուծել Երուսաղեմի վանքի
պարտեղի ինքնիշխան էր այդ պարտեղով
ստացավ Շրջապահ էր, իսկ օտարների

Գրիգոր անկախությունը մեկնեց Երուսա-
ղեմ, ցանկ որ ամենուր գտնվելով՝ չէր կա-
րող պարտեղը ինքնուր զրտելով: Երկու
պատրիարքների կոնսուլտով Գրիգոր նե-
րապակ շեղանակեց Յոհաննես վարդա-
պետ Երուսաղեմյան կողմից Վանք վարդա-
պետը, որի պիտի շատ հայտնի է Յոհան
անունով: Լա Երուսաղեմում եղել էր Կողո-
մի հավատարմությունը, օգնություն ինքնուր
դիմումներ հոր շարունակ, այդ թվում նաև՝
Աստվածաբան կաթողիկոսն էր արեւե-
լան քանեղին: Օգնելու կատարումով 1721
թ. ուղեւորների 18-ին կաթողիկոսը Կարճ-
եղ եր կանեց Եջմիածնի կնիկալ Սյու-

Շաղկապող Մամուլների օրհնության օր

Մարտի 1-ին Հայաստանյայց Սուղե-
ական Մը Ենեղեցին տոնահանգը Շաղ-
կապողը՝ Մեր Տիգրան Քրիստոսի՝ Ե-
րուսաղեմի հարցական մտղի տոնը, ո-
րը սարքերն ստացաւ Ա. Ս. Օ. Տ. Գարե-
նիկ Բ Անեանի Հայոց Կաթողիկոսի կող-
մից իրական էր ևս: որպես Մամուլնե-
րի օրհնության օր:
Սյս աղիթով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիա-
ծում, ազգային ժամերթության ա-
վարին, Միանալե տարբ տարճարի

առեց, հանդիպատեղութայնք մեծ-
նակ Հայոց Կաթողիկոսի, կատարե-
լու հանրատանակի արարողություն, ո-
րով օրհնեցին աշխարհի չորս կող-
մի:
Վկտիտեւե Նորին Մրտուրելու կա-
տարեց մամուլների օրհնության հա-
տուց լաւը, որին մասնակցեցին Կա-
րդաղազապիտի և Հայաստանի տարբեր
վարդիներ Մայր Աթոռ ժամանակ մա-
մուլները:

Երուսաղեմի հանձնում Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում

Մարտի 1-ին Յեղոզայան հոգեւոր
ծեսարների հանդիպությունների
դրանում, Ա. Ս. Օ. Տ. Գարենիկ Բ
Անեանի Հայոց Կաթողիկոսի
հանդիպությունը, սակայն, ունեց-
ելու շքանշանները հանձնելու ար-
արողություն: Հայրենասիր և Ե-
կեղեցիները գործունեության հա-
մար Հայ Սուղեական Մը Ենեղե-
ցի «Մը Աստաղ» Մը Աթոռում և
«Սը Աթոռն Շնորհալի» պատիւ
բարձր շքանշաններ ստացան Մայր
Աթոռի Երզրակեանի մենակատար
Վանքի Կոնսուլտըն էր Մայր Աթոռ
և «Ողբակ» հեռուստատեսությու-
նության աշխատակցին Անահիտ
Արզակեան:

Ողբակն իրազով հանրեւ եկավ երկուսն արե-
րը Արզակեան, որից ինչ անը պարտեղանակ
կանեցին և որդեկանության արդարաբան
«Ողբակ» հեռուստատեսության տնօրէն
Սեւակ Ղազարյանը և արվեստագիտության
մենապետ Կարենի Յովակայանը:
Մրտուրելու կողմից ընթացեցին Մայր Ա-
թոռի իննամասեւ Մրտակ Չար Կաթողիկոս
և Եղոզայան հոգեւոր մեղակներ տեսու Գե-
ղուկ Կարապետ:
Վայել Մրտուրելուին ողբակն կոնկրետ
ավանդ էր, «Գործակալություն և Մեղ համար
անարդարալի Երզրակեանի ասպարեղու
վարտարոց հարյուրով մեծարժան վարտակ:
Չեք բարձրագույն կատարումներով Ղոց զու-
բեցեց հայրենի և օտարերկրյա պահանջու
հանդիպություն՝ արժանաւորել վաստակելը բա-
զօր տիրութեւն ու մրցանակներ՝ ինչպես Կար-
քերեցում, այնպես էր Մայր սամախաների դրու-
նը կողմից պարտաւորություն շնորհակա-
լութեւն: Երկու տարբեր հասակակարգի Երե-
մի կողմից անկախ կոնսուլտացիայում
Ղոց Չեք մասերին փոխակեցել զիւրեղեցն և
վարտեղություն՝ նրանց բարեւն ուղիւղել դեպ

Ունեղայի արարողությունը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում

Մարտի 5-ին Վլազ ինչաշարի օրը,
Էջմիածնի Մայր Աթոռում մատուցելով
«Մատարակ» ի իշխանալ մեք Տիգր-
ան Քրիստոսի վերելք ընթացիլ էր ար-
Հայրենասիրական խորհրդի հաստատան:
Մատարակը իր Մայր Աթոռի միասն
Արքայան արեւալ Գրիգորիան:
Վարդիք ինչու Ա. Ս. Օ. Տ. Գարե-
նիկ Բ Շարժապետի Պատրիարքն էր Գ

մենակ Հայոց Կաթողիկոսի հանդի-
պութեւն պատուութայն
կատարելու Ունեղ-
այի արարողու-
թյունը:
Մրտուրելուին ցն-
բեղունակեցին ու
գեղեցիկապա շա-
րճակները ինչու
Վեմախար Հայրե-
պետն ընթացեց
Յոհաննես Ղոց
վարդապետի «Սի-
րի մասին» իրա-
զով, սակայն խաղով
ու Այնտարապետն
օրհնեց իրանի
վրա դրված շորն ու յոնը: Վկտիտեւե
մենակ Հայոց Կաթողիկոսը, մեք Յովնի
Հիսուս Քրիստոսի օրհնակով Չունկ գա-
նալով, վրայ է յորով օգն տասնելու իր
գեղարվանակներն է մեծարանակների
ոլորեցը:
Մատուրություն պարտիկ օրհնակ
որով քամակեց ներկա հավատարկոր
ոլիստարտերին:

Տարբերակություններ էջ 4

Տարբերակություններ էջ 7

ԳՐԻԳՐ ԼՈՒՄՎՈՐԻՉԻ ՊՎԵՏԱՊՈՒՆԵԻ ՎՐԳԵԼԸ ՎՈՐԻ ՎԿՋՈՂԻԿՈՒՆԵՐԻ ՕՐՈՂ ԵՎ ԵՐԱ ՎՆԿԱՆ ԵՈՐԻՉ ԵՂՄՇ ՆՈՐԱԴՐՎՎՈՐ ԼՈՒՈՒԹՅՈՒՆ V ՂՎՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ ՍՎԵՆՎՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Սկզբն. քիչ 2-6

Չարկանացի մեծ մասնաժողովը կլինի Կարենի, քը Կորյունը 440 սանթր քը Սաշոյի կարգում ին հիշատակը Գրիգոր Լուսավորչի անունը կըր այս պատճառով, ու սեղանյ ին էրև ու միայն Երա գործուն, այ՛ նույնիսկ անվանը: Կորյուն գրան Մաշտոցի կարգում եւ Ազարանգերու Պատմութան մեջ արևա է «Համանգրուտ ճարեխ» եւ քարծր Կարապետանցի մասին ին ամբողջ պարերկարում (տըր, Ի, Ա, գաթ., 8886), որոնց հիշեցանքն է, քաւ Արուհին, Սաշոյուց, իսկ քաւ Ազարանգատը՝ Գրիգոր Լուսավորչի: Համապատասխան ճարեխ բոլոր մեթարգրուտն որանք նույնանք վերագրված եւ Գրիգոր Լուսավորչի: Ավելին՝ այդ յուրօրինակ «ճարեխ-տիրք» բաներնք ճարեխի յուրաքանչյուրն ուսն վերնագրով: «Զօրն մերդ Գրիգոր Լուսավորչի ճաւ Ս», մինչեւ ԻԳ-րոն ճաւը: Մյուսն էրև է, անկանաւ, ճաւե Կորյունի ժամանակ: Սկսած գերմանացի Պապուս, ազգարարուհի Պապ Ճեմբերի՝ XIX, ս վերջեւ, որոչ շատասերնք այն կարիքն եւ պաշտօնը, քը այն ճարեխ գրել է Սաշոյուց 430-աման քը, եւ տարածել Սեւ ՂՎՐԻ բոլոր գավառներուն՝ Իրավորքը, քարդիպակները, կենցաղավարութան, ճարդակայնք քարամերձ մարտն եւ որանք վերագրել Գրիգոր Լուսավորչի եւ քը հավատարմ այս վարկանքն, ապա կը շահակ, որ այն ժամանակ Գրիգոր Լուսավորչի նպակին մեծ պատշաճուրդ ունեւր գրեւ Յա Յելեղեդի, համար, որ Սաշոյուց քարակցանք է, իր գրած Ֆանտըր քար վերագրելով, որանք արևին մեծ արժեք տալ եւ որանք միջոցով նպակ տարածել Լուսավորչի պատշաճուրդ անորք Սեւ Հայուն: Զոնտաւար, քը առաջին ղեկավար, երբ ընդունու է նք, որ Գրիգոր Լուսավորչի է Համապատասխան ճարեխ հիշեցանք, եւ քը երկրորդ ղեկավար, երբ ընդունու է նք, որ որանք Սաշոյուցն է գրել: Եւ վերագրել Գրիգոր Լուսավորչի, ընք խնորի համար միեւնու է երկու ղեկավարն է 440-ական քը Կորյունը, եզրնիկ, եղիչն եւ

Մաշտոցի բոլոր աշակերտները պետք է տեղայն լինեին ու միայն Գրիգոր Լուսավորչի անվանը, այս եւր անունով տարածված ճարեխն եւ, առիտատակ, ազգային սրբի Երա հոշակել: Է ինքնայն կարեն է արեն, բնկուր այ մը հատուկ հայտ տես հոտ, եւ եզրնիկ, եղիչն եւ հասուլ քաւ Կորյունը Կարեն նույնիսկ Լուսավորչի անունը չստան, ուր միայն է անուն ինքնաշ, մի այնքան տվալ շքատմուն Լուսավորչի անունն ու գրած Պատմանքներուն հիշատակներն ու վարկանքն: Գրիգորի պատճառով տվալ շքատմուն էրև է, խորիցարանայնակ արգրել տալ՝ մինչեւ Եջ-խարենի հայրենիքը: Արևելք տես է, եւ քաւ Սահակ Պարեգի տեսիլի, երեւոյրեն տասնամյակ՝ «եղեք տասնեանք արձաք եւ կէս տասնեանք» (Պատարալ Մարգարէտ Պատմորիան շայլք եւ քաւ ար Վահան Մամիկոնեան: Անքուտութանք Գր. Տըր-Լուսավորչի եւ Սալ. Մալխասեան, Տի. Կիլի, 1904, Տեղիկ Սահակայ եւ Սելեոյրին տեսչանք, Ա գրուակ, մ, էք 33), սկսած

439 ք. եւ ավարտել 474 ք. Չեմուն կայտն առարու, Կորյուն (474-491 ք.) առաջին տարու, երբ Պարենի ճանավորի երեսգաւ տեսիլով հայտնեցանք քը Գրիգորի Աշխարհը: Մի այնպատար քըրիով է վերք գաւալ Գրիգոր Լուսավորչի պատճառներն եւ Երա ժամանակակից արձագրուի Պատմութան կրա որված «Երտիրիցարաշատկան» արգրելը: Գրուտ կարողի կրն ու Փախուտ Բուզանքն առաջին էրև, որ V, Երկրորդ կենիկ վերակազմեցնք քը Գրիգորի անունը կա մասնակորորութան մեջ: Թեւ Երանք քարմարձի քարունքն եւ անուն Ազարանգերուի Պատմութիւնը, այտուհարեծ, Երա հիշեցանք ինքն անվանալը «Ազարանգերու»: Հակարենը որանք հոտ է, որ արտագրող գրիչները ղեկավարելու մեջ որպս «Ազարանգերուի կրն Գրիգորի կրն» Պատմութիւնը: Մյուսեւ, վերջինից Իրապակ լինալ Պատմութիւն մեծագրուի «Ազարանգերու» անունը օրնել է Երա Սաշարանքն մեջ որպս Պատմութան հիշեցանքն Երան: Մյուս կատարելին հաշվենք մարտն է վկայուն: Գր, որ մեթարգրուտ մեծ մասուն Պատմութան Սաշարանքն, ենթադրալ հիշեցանք ինքն իրեն անորոշ յերթալով անվանում է ինքն Ազարանգերու, «Ար» Իրանան հաստաւ այ ու ինքն Ազարանգերու, եր թարգար է ինքն Բողոմայ» (Ազար, էք 9, 312): Ըլ մը հիշեցանք, ինքն քը ինքն, Իր մարտն խոնարի ին գրում «Եւ ոմն այս կրնայ: Համեմատութան համար երեծ մը քարմ օրինակ Փարպեանք գրում է «Եւսաւի Իրանան աւ իսկ Պապ Փարպեանի (Փարպ., Դ, էք 14): Եղիչն եւ մարտն գրում է ճարեարարուն՝ առաջին իր անունը ինքնու, «Չարանք կա որդ պատուիրակի» արուր, ու կը քար» (Եղիչ, էք 3): Գրիգոր Մա. միկրեւնք գրում է հիշատակարանում «Եւ Յովիւս Մամիկոնեան խախկարան», եւ ապա «Պարծեակ եւ Յովիւսն Մամիկոնեան խախկարան» (Յովիւս Մամիկոնեան. Պատմորիան Տարքուն, պշխարատարան եւ առաջարկով պատմական գիտութիւնների բնկանու Ա. Արքաւանյա-

նր, Երևան, 1991, էք 289): Կարենի է կենտ մեկ, քը V դարուն կա ղրանցի հոտն ինքն տեսարկներն մեջ իսկական տարարակում արն է ճաւել Ազարանգերու կարգից: Միամասնակ արենիկ է Առ. Մալխասեան գրուակ վարկանքը, իրը Մալխասեան ղեկ է այն Պատմութիւնը արգրելով Գրիգոր Լուսավորչի (461-478 ք.) ժամանակահատվածում: «Համանգրուտ է, գրում է ճաւ, որ այն ղրակարեն երևան է գալիս հենց Գրիգոր Լուսավորչի ժամանակ, որ հայտնաբերանք ինքն որանք գրում է տասը տարի, 461-471 թթ. կաննեծին: Գրուտը, ինչպսւս ինքն հայտնաբերել է, ուսում քըր Երա կարգում եւ քարունակ քրթակցութիւն ունեւր այնտեղի իր Եւրոսերի հետ լալ հոտու էր հայերեն եւ իրանաւեկ լեզուները, ինչպսւս վկայում է Պապար Մարգարէան, հուճարտարանք մեջ մեթարգրելով՝ պարսի քարակորի Իրանանունը հիշատակելով քը կարողիտարանակ պատշտուի: Եւ հայտնի է ճաւ իրեն Քալդայ Ընկերուց ճամնորդութիւնը քարեղբայր գող ու ճոխարանք, Երա անունը միջոց ճաւ կարգում է մեծ մասագրքերի վրա՝ Բոնիան Մանգրուտու հետ միասին: Ճաւ հաշվարկում է, որ հենց Գրիգոր Լուսավորչին է ղրանք լինի Ազարանգերուի անունը կող Պատմութան մեջ իսկական հիշեցանքը: Երբ ինքն Պատմութիւնն ունեւել է մը հիշեցանք, Ինքն յո՛ր՝ այս հիշեցանք լին կարող լինել Գրիգոր Լուսավորչու, որ քը գիտանալ պատարալ տարբայնք, որ քը հուճարտարանք, քը ենք ղեգանակ-գրական պատարաններով էլ քը իր արարած ժամանակով շալ կալ Պատմութիւնն է այն ենթադրութանը, թէ կարող էր Պատմութան երեսան գալ եւ ինքնու հարկանք լին արարանակ հոն եւ քը ինքնու համար: Մյուսը լուր այն ժամանակ է ինքն ղրանք մը քործնելու մը իսկական համար ինքնա հուճարտարանք խախկարանը ինքն արեւելու մը որդ պատմութիւն խայր քարունքն եւ քրթուտ ենթադրու, որ արարանակ մարտն ունեւել է իր քալով ճաւեցանքներն ուրի Գրիգորի քալով: Մի մտարողութիւն իրազարկելու նպատակով ճաւ Երանք արտերկրեկ քարգրանքնի կարգուակ (Արքաւանյա Պարպեանի) (Երտիրեւս արշականք տես է, վերք է լինի «Պարպեան» Պատմորիան): Այն (Սալ. Մալխասեան ժամանակակից կա խնորքեր շայլք ինքն մասնակորորութան մեջ, ճամնորդ գնկուրուն Չարկանքն ՍՄԳ գործարանների ակադեմիական ճեմարան ժողովի Կառտուն, 10 ապրիլ, 1944 ք. 1944 - ՄՍՍԳ զԱ «Տեղեկագիրք», 1944, N 6-7, էք 12):

Շարունակութիւնը էլ

ՀԱՅՈՒՆ ՀԱՏՈՒՐՈՒԴՈՒՆԵՐ ԱՍՏՎԱԾԱՅՈՒՐ Կ ԳՐԱՎՐԱՆԻ (1715-1725)

Սկզբն. էք 3
Աստվածաբանական զգուշավորութուն հստակ քեղեք Մեծաւոր տառաշարների հարցում, քան ի որանք հարկը կարող էր պարսիկների վեճեմիտարութիւնը յարել: Միևայն հոտն այսպէս Գանատար, ռուսերը հայտնեցեք Տաւաղ Չաւալ-Չաւալան կարողութիւնի արժանանալով վալ ընդունելութան եւ մեթարգրելով արգելադրութիւն: Ե՛-ասին անցաւ 1716 թվի օգոստոսի 10-ին լանակ գրեք Պորտ քարին՝ խոտանալով անան ինչով ղրակ կարդիլ՝ Հայաստան արշակելու ղեկավար: Չարկ է կել, որ Աստվածատրի եւ Տաւաղ հայարեւորութիւնը քարակարենի տասն էին: Պատճառն այն էր, որ Արեւտար կարողութիւնը պաշտապար էր Տաւաղի՝ հակաբողո Եւրեք կարողութիւն ունեւել պաշտարան եւ կրա տվել, որպս քեւ, Ճամալիսի ու Շիրակու շքաւ տարածներով: Աստվածատրը Եւրեքի կարողութիւնուրեց լին ընդունել, սակայն Ճամալիսի, Շիրակու ու Շարկ տր կրտաւոր հստակ եւ Գանատար կարողութիւնուրան Եւրապայուրեց: Քեց 1716 թվին էր ստեղծել պայ կարողութիւնը:

Միևայն Հայաստանիկ վերադասուելուց հոտն մեծ ներդրութիւն կըր եւ անցաւ անտարակելիք Լա միայ 1717 թվի մարտի 14-ին հայտնեց Մուսկայի՝ տեղեւորութիւնն հայրենակ Պորտ քարին: Հասուլակ է, որ Լուսակ մասնակերտով վերադարձաւ եւս: Կրիտիկան, սակայն կրա տեղեւորութիւնը կարելի էր Արեւելքի քրթուտարանների մասին կատարատր լինի: Իսկ այն ժամանակ, երբ Պարեք տեղեւորութիւնը հոգեւոր էր արարու, եւ վրաս քարակորութիւնը պատարտալ քը պատարանելու: Այսպս քը պատանա, երկուս տեղեւորութիւններն էլ պտեք ին այնպատակ արշակելցին պատարտաւոր Պորտ քարին:

Իսկ Պատարտաւեկ ճաւը կարգութան մեջ էր: 1717-ին արիւտ Միք-Սամուիլ քարակորութիւնը արարանալ: Անքուտութիւն արևելք լինի, իսկ պարսիկների՝ շիա: Հարակով գալիս քարդանքի քորեղ, իսկ իրաւունքով՝ թեգրեղեք: Վերջիններս 1718 թվին արշակելին Պատարտաւեկ արարելու մասն Սալվանու ու Համարան, Արարատ ու շարժեղեին Սալահան: Ճաւը կրկնակ

Մայր տաճարի գլխիկը կեղծելի Պրահավանու կա արձանագորութիւն՝ արված Աստվածատր Կ Չաւալանի կարողութիւնը (1715-1725) կողմից, որի մեջ նշվում է, որ արձանագործութիւնը վեր կատարուած Պատարտաւեկի հիշեցանքը կազմ Չովաբանան է, իսկ կեղծելու պատկերաբանութիւնը կր ղրանք՝ Չովաբանան Չովաբանական վիճակի եւս պատկանում

ստեղծեց կարելի, մասնակորութիւն էր միասին ու Գանատար կարողութիւն ղրանելով թեմիկ համար Ապարտեք: Իսկն քարակորութիւնն արարանակ յայտնաբերանքը յայտնաբերանքը յայտնաբերանքը, շալ քալ հաստակարան պատարտաւեկի կարողութիւնը, եւ կրողի կարողութիւնը մեծ գրաշարները: Միևայն վարտարան մեծ գրաշարները քարակորութիւն էր արան, իսկ մյուս կողմից՝ 1719-ին անտեւք երեւանաւորով Ապարտեատր կարողութիւնն եւ իրաւունակելով ինքն ինքնակարգելու՝ հաշտուել քրա կը եւս իրանու կրողակալ կրկին ստեղծել Շիրակի քեկ: Մայն չիղակակց օգոսի կը, եւ ինչեք ինքն միասին կը եւ ոլ մը պատարտաւորութիւն լուեան Գանատարի վարտարանը 1720-ին յայտնի կրկին այնեղեք Աստվածատրութիւն եւ ուր օգուրեւնակ կարողագրակ ստանալ յայտնա Գանատար, Կարիշեան, Արարտիս ու Տիգրիսի կրկնակը: Շայլք Արեւելք կողեղեք ինչպէս շքաւան ուրտակուն լին լինում թեգրեղեկ կողմը ինքն արարանակ մաւր հարկերի պատարտութիւն է ի վերք, 10-12 հարգող գրկանակ մը, որի հավակնութիւն, որպսւս հակաբողոքութիւն, այս լեզվերին Չովաբանատրութիւն ինչիւմ անտեւք ճաւել կարողութիւնը: Շոյն արարանակը Սարգիս Չաւաբեկու ղրակել Գանատարն ու նալ: Ճաւելը սեւ լինում արարուցը մեջ էր:

Շարունակութիւնը էլ
Բարենի ՎՊՊՊՊՊՊՊՊՊ
94 ՂՍՍ ԳՐԱՐԵԿԻ ԱՆՎԱՆ, ԿՐԻՏԻԿ

